

POSTANOWIENIE

Dnia 1 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa J. H.
przeciwko J. H. i G. H.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 1 czerwca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 lutego 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda J. H. na rzecz pozwanej G. H. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3) przyznaje adwokat M. V. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta), powiększoną o podatek od towarów i usług we właściwej stawce od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...), tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,

zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności przytoczone przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na „potrzebę wykładni art. 227 k.p.c. w zw. z art. 118 k.c. w zakresie rozumienia wyrażenia »fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie«, w przypadku podniesienia przez którąkolwiek ze stron zarzutu przedawnienia roszczenia” (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Argumentował, że pozwani w sprawie podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia, co - według przedstawicieli doktryny i orzecznictwa przytoczonego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania - obligowało Sądy meriti do zbadania, czy przedawnienie rzeczywiście nastąpiło. Skarżący stwierdził, że dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego nie zawiera jednoznacznej wypowiedzi dotyczącej stosowania art. 227 k.p.c. w zw. z art. 118 k.c., co do będących przedmiotem dowodów faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w której zgłoszony został zarzut przedawnienia.

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawa, jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania może być skuteczne wtedy, gdy przepis mający być przedmiotem objaśnienia przez Sąd Najwyższy nie był dotąd wykładany, brak co do niego ustalonej, dominującej linii orzeczniczej względnie ta linia orzecznicza, która została przyjęta jawi się jako oczywiście wadliwa.

W art. 227 k.p.c. ustawodawca określił przedmiot dowodzenia w sprawie cywilnej. Są nim fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Do naruszenia tego przepisu przez sąd rozpoznający sprawę może dojść tylko w sytuacji, gdy sąd przeprowadził dowód na okoliczności nie mające istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła mieć wpływ na jej wynik, bądź gdy sąd odmówił przeprowadzenia dowodu na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, wadliwie oceniając, iż nie mają one takiego charakteru. O tym, jakie fakty są istotne, decyduje przytoczona w pozwie podstawa faktyczna zgłoszonego przez powoda żądania w powiązaniu z normą

prawa materialnego stanowiącą podstawę prawną orzekania o tym żądaniu. Przedmiot dowodzenia musi być zatem identyfikowany indywidualnie w każdej sprawie, adekwatnie do charakteru zgłoszonego żądania i normy prawa materialnego, z której jest wywodzone oraz zarzutów, które zgłosił pozwany w celu obrony przed żądaniem pozwu.

W niniejszej sprawie powód dochodził od pozwanych kwot 210.200 zł z tytułu nakładów na prace porządkowe na nieruchomości i przy wznoszeniu na niej budynków oraz kwoty 135.000 zł jako wynagrodzenia za korzystanie z jego udziału w nieruchomości pochodzącej ze spadku po rodzicach. Sąd Apelacyjny skorygował błędny pogląd Sądu Okręgowego, jakoby powyższych roszczeń powód mógł dochodzić wyłącznie w postępowaniu o dział spadku. Wskazał, że jest to oczywiście możliwe także samodzielnie, poza postępowaniem działowym. Jak jednak wynika z ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, roszczenie powoda dotyczy nakładów, które czynił wraz z rodzicami do początku lat 80-tych XX wieku na nieruchomość Skarbu Państwa a następnie Gminy C. . Wbrew stanowisku prezentowanemu w skardze kasacyjnej, Sady meriti ustaliły okoliczności faktyczne mające znaczenie dla materialnej kwalifikacji żądania powoda i dokonały tej kwalifikacji. Stwierdziły, że powód nie był samoistnym posiadaczem nieruchomości, na którą czynił nakłady, a jedyną podstawą jego roszczeń z tego tytułu może być art. 405 k.c. Roszczenia te przedawniły się w terminie wynikającym z art. 118 k.c., a zatem z końcem 1992 r., podczas gdy powód wytoczył powództwo w 2016 r.

Gdy zaś chodzi o roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie ze spadku po rodzicach powoda, to z ustaleń Sądów meriti wynika, iż nieruchomość, z której korzystali pozwani nie należała do tego spadku, co samo w sobie wystarcza do wyprowadzenia wniosków o zasadności żądania.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 12 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 18) oraz przy uwzględnieniu art.108 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 623) i art. 122 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi reprezentującemu powoda z urzędu w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy orzekł stosownie do § 2, § 4 ust. 1, § 8 pkt 7 i § 16 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz. 18).

jw